

Ievads

Cienījamās dāmas un godātie kungi!

Lēmumu publicēt materiālu par publisko un privāto partnerību (turpmāk – PPP) mēs pieņemām 2008.gada vasaras sākumā, kad daudzi uzņēmēji, kā arī vadītāji valsts un privātajā sektorā diezgan optimistiski raudzījās uz biznesu un ieņēmumu līmeni.

Šodien, kad uzņēmēji jau ir daudz reālistiskāki un «vispārējā mobilizācija» taupīt valsts pārvaldē liek būtiski samazināt izmaksas un investīcijas valsts nodrošināto pakalpojumu attīstībai, labs risinājums var būt sadarbība PPP ietvaros starp uzņēmēju, valsti un pašvaldībām. Šī sadarbība paredzētu atsevišķu valsts vai pašvaldības pārziņā esošu pienākumu deleģēšanu uz ilgāku laiku privātam uzņēmumam un ilgākā laikā apmaksājot tam veiktos ieguldījumus un izmaksas.

PPP ļaus Latvijas iedzīvotājiem iegūt pieeju publiskajiem pakalpojumiem, bet uzņēmēji – ieņēmumus un iespēju radīt darbavietas. Tā kā PPP veiksmes stāstu pasaulē netrūkst, tad šādu projektu īstenošana Latvijā ir uzskatāma par labu risinājumu sabiedrības labklājības veidošanā, piemēram, būvējot ceļus, mācību iestādes, modernizējot komunālo pakalpojumu infrastruktūru u.tml.

Publiskajā telpā nereti izskan viedoklis, ko var raksturot kā raizes un neuzticību pret PPP, piedēvējot tai privatizācijas un pat «valsts nozagšanas» īpašības ar visām no tā izrietošajām sekām.

Respektējot sabiedrības un valsts institūciju vadītāju skeptiskās attieksmes iemeslu, kā laba zīme jāmin 2009.gada jūnijā pieņemtais Publiskās un privātās partnerības likums, kas ieguvis atzinīgu vērtējumu jurisprudences profesionāļu lokā, uzskatāms par vienu no progresīvākajiem šāda veida likumiem uz citu pasaules valstu prakses fona un sakārto PPP praksi mūsu valstī.

Optimismu vieš arī tas, ka šādiem projektiem pieejami ievērojami Eiropas Savienības līdzekļi, piemēram, riska dalīšanas finanšu mehānisms, kas paredz iespēju izmantot Eiropas Komisijas 7.ietvara programmas līdzekļus ar Eiropas Investīciju bankas starpniecību, kā arī nesen apstiprinātais Eiropas Savienības finansējums tieši PPP projektiem vairāku miljardu eiro apmērā inovācijām ražošanas jomā.

Tā kā interese par PPP aug, mēs ceram, ka «Publiskās un privātās partnerības rokasgrāmata» būs labs izziņas avots uzņēmējiem un publiskā sektora vadītājiem, kuri apsver iespēju vai jau sāk realizēt šos projektus.

Izdevniecības «Dienas Bizness»

2017-01

IEV 1

Cienījamie rokasgrāmatas lietotāji!

«Publiskās un privātās partnerības rokasgrāmata» ir praktisks izdevums gan privātajam, gan publiskajam sektoram, lai īstenotu iecerētos projektus, izmantojot mūsu valstī vēl ne pārāk attīstīto instrumentu – publisko un privāto partnerību. Grāmata domāta arī jebkuram interesentam, kurš vēlas uzzināt ko vairāk par publisko un privāto partnerību, tās būtību un īstenošanas mērķi.

Rokasgrāmatā esam centušies aplūkot būtiskākos jautājumus par publisko un privāto partnerību, pievēršoties tās jēdziena un būtības skaidrojumam, kā arī praksē nozīmīgiem jautājumiem, piemēram – kādu publiskās un privātās partnerības veidu izvēlēties, kad izmantot institucionālo publisko un privāto partnerību, kā veikt projekta finanšu un ekonomiskos aprēķinus utt.

Lai arī lielākoties lasītājam sākotnēji ir interese iepazīties ar praktiski noderīgiem jautājumiem, iesakām pievērst uzmanību arī pirmajām nodaļām, kur aplūkota publiskās un privātās partnerības izpratne, kas palīdzēs gūt pilnīgāku priekšstatu par to, kā arī vieglāk uztvert turpmākās grāmatas nodaļas.

Vēlamies atgādināt, ka katrs publiskās un privātās partnerības projekts ir unikāls, tādēļ ikvienā no tiem var būt nepieciešamība veikt atšķirīgas darbības un izvērtēt atšķirīgus aspektus. Rokasgrāmata var palīdzēt atrast atbildes uz daudziem lasītāju interesējošiem jautājumiem, tomēr, īstenojot publiskās un privātās partnerības projektus, profesionāļa padoms vienmēr ir neatsverama palīdzība.

Ar cieņu

Zvērinātu advokātu birojs
«BDO Law»

«Publiskās un privātās partnerības rokasgrāmatas» autori

Zvērinātu advokātu birojs «BDO Law»

Zvērinātu advokātu birojs «BDO Law» ir neatkarīgs zvērinātu advokātu birojs, kas strādā kopā ar BDO – vienu no pasaulē lielākajiem nodokļu un finanšu konsultāciju uzņēmumu tīkliem, kas apvieno vairāk nekā 1400 birojus 154 valstīs un teritorijās.

ZAB «BDO Law» ir daļa no daudznozaru organizācijas, un šis apstāklis ļauj
IEV 2 2017-01

piedāvāt kompleksus multidisciplinārus risinājumus klienta biznesa vajadzībām ciešā sadarbībā ar audita, nodokļu un finanšu konsultāciju ekspertiem. Sadarbība vienotā BDO tīklā sniedz mums globālu skatījumu par biznesa procesiem daudz plašākā perspektīvā un ļauj arī mūsu klientiem saņemt nepieciešamo juridisko atbalstu no spēcīgas, dinamiskas organizācijas, kas piedāvā zināšanas un kompetenci dažādās nozarēs gandrīz katrā pasaules valstī.

ZAB «BDO Law» (sākotnēji «BDO Zelmanis un Liberte») dibinātāji un partneri ir Jānis Zelmanis un Vita Liberte, kuri pirms biroja izveidošanas 2007. gadā ieņēma vadošus amatus starptautiskajā uzņēmumā «Deloitte Latvija». Birojs no 2012. līdz 2016. gadam ietilpa Baltijas biroju apvienībā un darbojās ar kopēju nosaukumu ZAB «Varul».

ZAB «BDO Law» juristiem ir spēcīgas akadēmiskās zināšanas, kā arī visaptverošas zināšanas konkrētās nozarēs visās biroja prakses jomās. ZAB «BDO Law» juristus ir novērtējuši klienti, un arī starptautiskie juridisko pakalpojumu katalogi tos ierindojuši starp vadošajiem praktizējošiem juristiem Baltijas valstīs.

BDO LAW

Vita Liberte

Vadošā partnere, zvērināta advokāte,
sertificēta nodokļu konsultante

Vita Liberte ir sertificēta nodokļu konsultante, kas teicami pārzina nodokļu plānošanu vietējā un starptautiskā līmenī.

Vitas profesionālā pieredze ir saistīta ar darba strīdu risināšanu, konsultēšanu par līgumu un citu darba tiesības regulējošo dokumentu izstrādi, klienta interešu pārstāvību pirmās instances, apelācijas un kasācijas instances
2017-01 IEV 3

tiesās, kā arī valsts un pašvaldību iestādēs. Darba strīdā pārstāvējusi klienta intereses. Vita regulāri uzstājas dažādās vietējā un starptautiskā mēroga konferencēs, sniedzot referātus par aktuāliem likumdošanas jautājumiem.

Vitas interešu lokā ietilpst privātā un publiskā partnerība – Vita ir Latvijas Publiskās un privātās partnerības asociācijas (PPPA) dibinātāja. Sadarbībā ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru organizējusi un vadījusi konferences un seminārus, kā arī lasījusi lekcijas par tiesību normu piemērošanu un aktualitātēm likumdošanā.

Pirms «BDO Zelmenis & Liberte» dibināšanas Vitas karjera bija saistīta ar divām starptautiska līmeņa auditorfirmām – «Pricewaterhouse Coopers» Ņujorkas biroju un «Deloitte Latvia». Vita ieguvusi maģistra grādu starptautiskajās tiesībās prestižajā Ņujorkas Universitātē un ir aktīva Amerikas advokātu asociācijas biedre.

Jānis Zelmenis

Partneris, zvērināts advokāts

Jānim ir vairāk nekā 20 gadu pieredzi, konsultējot plašu klientu loku vietējos un pārrobežu darījumos.

Jāņa galvenā specializācija ir uzņēmumu iegādes un komerciesību jautājumi. Viņš ir viens no Latvijas biznesa medijos visvairāk citētajiem ekspertiem nodokļu, uzņēmumu apvienošanas, iegādes un reorganizācijas jautājumos, kurš lieliski pārzina gan vietējo, gan starptautisko likumdošanu. Pirms sava biroja «BDO Zelmenis & Liberte» dibināšanas Jānis profesionālo pieredzi guvis, ieņemot dažādas pozīcijas starptautisko auditorkompāniju «Pricewaterhouse Coopers», «Deloitte & Touche» birojos.

Jāņa pieredzē ir ilggadīga sadarbība ar Latvijas komercbankām, sniedzot konsultācijas par nodokļu jautājumiem, sarežģītiem apvienošanās un iegādes

darījumiem un to strukturēšanu. Kā nodokļu eksperts piedalījies arī likuma par noziedzīgi iegūto naudas līdzekļu legalizācijas novēršanu izstrādē.

Līdztekus jurista kvalifikācijai Jānim ir diplomātiskā darba pieredze – kopš 2006.gada viņš ir Maltas goda konsuls Latvijā. Iepriekš strādājis Latvijas vēstniecībā Krievijā. Jānis regulāri uzstājas dažādās starptautiskās konferencēs un semināros.

Artūrs Surmovičs

Vecākais jurists

Artūrs Surmovičs ir guvis darba pieredzi gan banku sektorā, gan zvērinātu advokātu birojā «BDO Law» un specializējas publisko iepirkumu jomā. Ir piedalījies vairākos sarežģītos projektos, konsultējot gan piegādātājus, gan pasūtītājus. Artūrs ir publicējis tematiskajos izdevumos, vadījis seminārus pašvaldību pārstāvjiem un piegādātājiem, kā arī piedalījies Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras un Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijas darba grupās par publisko iepirkumu normatīvā regulējuma uzlabošanu.

Līva Aleksejeva

Vecākā juriste

Absolvējusi Latvijas Universitātes Juridisko fakultāti, iegūstot bakalaura grādu tiesību zinātnēs, kā arī profesionālo maģistra grādu tiesību zinātnēs un jurista kvalifikāciju. Darba pieredzi guvusi, strādājot juridiskajos birojos, galvenokārt komercietišību, korporatīvo tiesību, uzņēmumu iegādes un apvienošanas (M&A) jomās, strādājot gan ar vietējiem, gan starptautiskiem projektiem. Līva strādājusi arī dažādos nekustamo īpašumu, darba tiesību, datu aizsardzības tiesību projektos, kā arī veikusi izpēti par publiskās un privātās partnerības jautājumiem.

Kate Ezerkalne

Jaunākā juriste

Absolvējusi Latvijas Universitātes Juridisko fakultāti, iegūstot bakalaura
IEV 6 2017-01

grādu tiesību zinātnēs, profesionālo maģistra grādu tiesību zinātnēs un jurista kvalifikāciju. Kate ir mācījusies arī apmaiņas studijās Roterdamas Erasmus Universitātē un paralēli studijām un darbam piedalījusies arī papildu projektos, tajā skaitā **The European Law Students' Association** un Eiropas Padomes organizētajā pētījumā **The Role of the European Social Charter in Maintaining Minimum Social Standards in Countries Undergoing Austerity Measures**. Darba pieredzi guvusi, strādājot zvērinātu advokātu birojos un darbojoties ar komercietiesību, nekustamo īpašumu pārvaldīšanas, maksātnespējas un citiem jautājumiem.

Laura Marija Randere

Jurista palīgs

Pēdējā kursa studente Rīgas Juridiskajā augstskolā, studiju programmā **Tiesības un business**. Darba pieredzi guvusi, strādājot zvērinātu advokātu birojā «BDO Law» korporatīvo un komercietiesību nodaļā. Laura ir strādājusi ar dažādām komercietiesību jomas lietām, tajā skaitā publiskajiem iepirkumiem.

Santa Dzenīte

2017-01

IEV 7

Jaunākā juriste

Absolvējusi Rīgas Juridisko augstskolu, iegūstot bakalaura grādu tiesībās un biznesā. Darba pieredzi ieguvusi zvērinātu advokātu biroja «BDO Law» Korporatīvo un komercietiesību nodaļā. Santa ir strādājusi ar vairākiem publisko iepirkumu projektiem un veikusi izpēti publisko iepirkumu, publiskās un privātās partnerības un koncesijas jomā. Rokasgrāmatas izstrādē piedalījusies līdz 2016.gadam.

Dace Indāne

Zvērināta advokāte

Absolvējusi Latvijas Universitātes Juridisko fakultāti, iegūstot bakalaura grādu tiesību zinātnēs, kā arī profesionālo maģistra grādu tiesību zinātnēs un jurista kvalifikāciju. Ieguvusi arī maģistra grādu (LLM) Londonas Ekonomikas Skolā (**London School of Economics**). Darba pieredzi guvusi, strādājot par juridisko konsultanti «Deloitte Latvia» un «BDO International» galvenajā birojā Briselē, Beļģijā, kā arī strādājot zvērinātu advokātu birojā «BDO Law». Veikusi vairākus pētījumus un publicējusi rakstus par publisko un privāto partnerību, vadījusi seminārus par publisko un privāto partnerību pašvaldībām un privātajam sektoram. Rokasgrāmatas izstrādē piedalījusies līdz 2016.gadam.

Domēniko Rikardo Gracioso-Davila

(Domenico Ricardo Grazioso Davila)

Jurista palīgs

Izglītību ieguvis Latvijas Universitātes Juridiskajā fakultātē, kur absolvējis profesionālo maģistra studiju programmu, iegūstot jurista kvalifikāciju, un sociālo zinātņu bakalaura programmu tiesību zinātnēs. Darba pieredzi ieguvis, strādājot par stažieri dažādās valsts iestādēs un jurista palīgu zvērinātu advokātu birojā «BDO Law». Domēniko iesaistījies arī pētniecībā – sadarbībā ar **ELSA International** un Eiropas Komisiju izstrādājis starptautisku pētījumu cilvēktiesībās. Šobrīd strādā galvenokārt publisko iepirkumu un komerciesību jomā. Rokasgrāmatas izstrādē piedalījies līdz 2015.gadam.

Diāna Baļķena

Juriste

Absolvējusi Latvijas Universitātes Juridisko fakultāti, iegūstot bakalaura grādu tiesību zinātnēs, kā arī profesionālo maģistra grādu tiesību zinātnēs un jurista kvalifikāciju. Darba pieredzi guvusi, strādājot gan banku sektorā, kurā vadīja juridisko darbu attiecībā uz bankas nekustamā īpašuma portfeļa pārvešanu uz tā pārvaldīšanai nodibinātu atsevišķu sabiedrību, gan strādājot advokātu birojā Korporatīvo un komerciesību nodaļā, arī zvērinātu advokātu biroja «BDO Law» sastāvā 2016.gadā.

AS «BDO Latvia»

«BDO Latvia» pārstāv pasaulē piekto lielāko revīzijas un finanšu pakalpojumu uzņēmumu tīklu «BDO», kas apvieno vairāk nekā 1400 birojus un 64 tūkstošus augsti kvalificētu darbinieku, sniedzot finanšu, nodokļu konsultāciju un grāmatvedības pakalpojumus gan vietējiem, gan
2017-01 IEV 9

starptautiskiem klientiem.

«BDO Latvia» sniedz pakalpojumus nodokļu plānošanā uzņēmumiem un fiziskām personām, deklarāciju un VID auditu sagatavošanā, kā arī aktīvu izvietojanas plānošanā.

Jeļena Bārtule

Nodokļu projektu vadītāja

Jeļena Bārtule ir nodokļu speciāliste, kura vairāku gadu garumā guvusi pieredzi sarežģītu korporatīvo un nodokļu plānošanas jautājumu risināšanā gan vietējiem, gan ārvalstu uzņēmumiem.

Viņas galvenā specializācija ir nodokļu risku vadība, transfertcenu dokumentācija, kā arī pievienotās vērtības nodokļa konsultācijas.

Savu pirmo darba pieredzi guvusi, sešus gadus strādājot Valsts ieņēmumu dienestā, kur viņas pienākumos ietilpa juridisko personu transfertcenu dokumentāciju, grāmatvedības uzskaites un nodokļu aprēķinu pareizības pārbaude.

Jeļenai ir sociālo zinātņu maģistra grāds vadībzinātnē.

Inita Skrodere

«BDO Latvia» nodokļu menedžere,
sertificēta nodokļu konsultante

Latvijas Nodokļu konsultantu asociācijas biedre. Iekļauta CFE Eiropas nodokļu konsultantu reģistrā. Absolvējusi Daugavpils Pedagoģisko universitāti, iegūstot bakalaura grādu ekonomikā, un Latvijas Universitāti, iegūstot maģistra grādu finanšu vadībā. Strādājusi par vecāko nodokļu inspektori Valsts ieņēmumu dienesta Rīgas pilsētas Kurzemes rajona nodaļas Pārskatu un deklarāciju pārvaldes Juridisko personu daļā un Nodokļu kontroles pārvaldes Tematisko pārbaužu daļā. Valsts ieņēmumu dienesta Pirmstiesas nodokļu strīdu izskatīšanas daļā bijusi galvenā nodokļu inspektore. Strādājusi par vecāko nodokļu konsultanti SIA «Ernst&Young Baltic».

Elīze Kūma

Jaunākā nodokļu konsultante

Absolvējusi Latvijas Universitāti, iegūstot bakalaura grādu ekonomikā, un Rīgas Tehnisko universitāti, iegūstot profesionālo maģistra grādu muitas un nodokļu administrēšanā. Darba pieredzi guvusi, strādājot par grāmatvedi transporta un loģistikas sfērā, kopš 2016.gada strādā «BDO Law» par jaunāko

2017-01

IEV 11

nodokļu konsultanti.

Marina Bičkovska

«BDO Latvia» direktore,
sertificēta nodokļu konsultante

Latvijas Nodokļu konsultantu asociācijas biedre. Iekļauta CFE Eiropas nodokļu konsultantu reģistrā. Absolvējusi Sanktpēterburgas ārējo ekonomisko sakaru, ekonomikas un tiesību institūta Rīgas filiāli, iegūstot jurista kvalifikāciju, un Latvijas Lauksaimniecības Universitāti, iegūstot profesionālā bakalaura grādu uzņēmējdarbībā. Darba pieredzi ieguvusi, strādājot par finansisti daudznozaru sabiedrībā «Reaton» un par auditori auditori kompānijā «Andra Samoviča birojs». Rokasgrāmatas veidošanā piedalījies līdz 2017.gadam.

Līdz 2010. gadam rokasgrāmatas satura izstrādē par būtiskākajiem finanšu aspektiem piedalījās:

Reinis Šembelis – pieredzējis finanšu speciālists. Reinim Šembelim ir vairāk nekā 10 gadu pieredze darbā starptautiskajā auditorokompānijā «BDO» kā korporatīvo finanšu ekspertam un Korporatīvo finanšu nodaļas vadītājam. Šajā laikā tika uzkrāta ļoti bagāta un daudzpusīga pieredze uzņēmumu vērtēšanas un **due diligence** jomā. Reinis ir piedalījies vairāku Latvijas lielāko uzņēmumu novērtēšanas procesos, kā arī M&A darījumu sagatavošanā un konsultēšanā. Jau vairākus gadus Reinis turpina profesionālo attīstību un veiksmīgi veido karjeru

vienā no lielākajiem Latvijas ražošanas un eksporta uzņēmumiem kā finanšu profesionālis.

Aleksandrs Vellers – sertificēts biznesa vērtētājs, SIA «Grant Thornton Baltic» Vērtēšanas un finanšu konsultāciju departamenta vadītājs. Aleksandram Velleram ir vairāk nekā 10 gadu pieredze korporatīvo finanšu jomā, kas iegūta starptautiskajās auditorokompānijās «BDO» un «Grant Thornton». Aleksandrs ir uzkrājis nenovērtējamu pieredzi biznesa vērtēšanas un M&A darījumu apkalpošanas jomā, piedaloties un vadot lielāko Latvijas uzņēmumu novērtēšanas un **due diligence** projektus, kā arī veicot uzņēmumu

novērtējumus ārvalstīs. Lielākā pieredze ir iegūta ražošanas, transporta un loģistikas sektorā, taču netrūkst paveikto darbu arī citās tautsaimniecības jomās.

Liene Švirksta – pieredzējusi finanšu vadības eksperte. Lienei Švirkstai ir vairāku gadu pieredze darbā starptautiskajā auditorkompānijā «BDO» korporatīvo finanšu jomā. Liene ir piedalījusies vairāku uzņēmumu novērtēšanas procesā. Īpaši bagātu pieredzi ir uzkrājusi lielu investīciju projektu finansiālās un ekonomiskās izmaksu–ieguvumu analīzes veikšanā, kā arī publiskās un privātās partnerības projektu finanšu un ekonomiskā pamatojuma izstrādē.

Rokasgrāmatas aktualizācija

«Publiskās un privātās partnerības rokasgrāmata» ir abonentizdevums, saturs tiek atjaunots ar praksē aktuāliem jautājumiem.

Lietotie saīsinājumi

CFLA Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
ERDF (*European Regional Development Fund*) – Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES Eiropas Savienība
FEA finanšu un ekonomiskie aprēķini
FEP finanšu un ekonomiskais pamatojums
FM Finanšu ministrija
IAV ieguldījumam atbilstošā vērtība
IPPP institucionālā publiskā un privātā partnerība
LGS Latvijas grāmatvedības standarti
LIAA Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
NACE (*Nomenclature statistique des Activités économiques dans la Communauté Européenne*) – saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija Eiropas Kopienā
PHARE (*Poland and Hungary Assistance for Reconstruction of Economy*) – galvenais Eiropas Savienības finansiālās un tehniskās sadarbības finanšu instruments ar Centrālās un Austrumeiropas valstīm
PPP publiskā un privātā partnerība
PPP likums Publiskās un privātās partnerības likums
PVN pievienotās vērtības nodoklis
SGS Starptautiskie grāmatvedības standarti
Vadlinijas Vadlinijas līgumisko valsts un privātās partnerības projektu īstenošanai